

Boekmanstichting Publieksverslag 2025

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Boekmanstichting

PUBLIEKSVERSLAG 2025

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
Zo werkten we aan onze ambities	7
Cultuurmonitor	8
onderzoek in opdracht	9
kennisagenda	10
Tijdschrift Boekman	11
Boekman Extra	12
Bijeenkomsten	13
Podcast Agendapunt	14
Kennisbank	15
Zo werkten we aan onze thema's	16
Thema's	17
De waarde van cultuur	17
De toegang tot cultuur	18
De toekomst van cultuur	19
Boekmanstichting in cijfers	20

Voorwoord

VOORWOORD

Met dit publieksverslag geven we een inkijk in de activiteiten van de Boekmanstichting in 2025. Samen met onderzoekers, makers, beleidsmakers en culturele instellingen werkten we aan kennis over kunst, cultuur en beleid en de betekenis daarvan voor de samenleving.

Aan de basis hiervan ligt het plan [Kennis van waarde](#). Als kenniscentrum houdt de Boekmanstichting al meer dan zestig jaar de vinger aan de pols als het gaat om ontwikkelingen in het culturele landschap in Nederland en de wereld om ons heen. We hebben daarbij nadrukkelijk oog voor de verbinding van cultuur met de samenleving.

Zo was de toegenomen aandacht voor de waarde van cultuur aanleiding om het jaar te openen met de [Impact Tiendaagse Kunst & Cultuur](#), een meerdaags evenement dat we organiseerden in samenwerking met het Impact Centre Erasmus, Rainbow Creator en het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP). De Tiendaagse mondde uit in een grote conferentie in het Bijlmerparktheater waarin onderzoekers, financiers, beleidsmakers, bestuurders en makers zich bogen over de impact van cultuur voor de samenleving. Met onze [Onderzoeksconferentie: Cultuur als probleemoplosser? - Boekmanstichting](#) in

Theater Zuidplein gaven we in april een vervolg aan het gesprek.

[Boekman #144: Cultuur als probleemoplosser? - Boekmanstichting](#) sloot hier in september met een themanummer op aan. Wederom stond de vraag centraal naar de rol van cultuur bij het oplossen van maatschappelijke problemen. Maar evengoed gingen congres en themanummer over de vraag hoe de inzet van kunst voor maatschappelijke doelen zich verhoudt tot professionele autonomie en artistieke vrijheid.

In tijden van aanhoudende polarisatie en groeiende geopolitieke onrust ervaren makers en culturele instellingen steeds vaker dat artistieke vrijheid wordt bedreigd. We sloten 2025 af met [Boekman #145: Artistieke vrijheid onder druk](#), in de wetenschap dat het onderwerp alleen maar aan urgentie wint. De Raad voor Cultuur publiceerde in januari 2026 het advies [Maken \(z\)onder druk](#). Zelf zijn we inmiddels gestart met de voorbereiding van een volgende onderzoeksconferentie (2027) waarin we het thema ‘cultuur en democratie’ in brede zin centraal zullen stellen. Dat het nieuwe kabinet in het regeerakkoord schrijft ‘pal te staan voor artistieke vrijheid’ stemt

hoopvol. Maar het is veelzeggend voor deze tijd dat dit zo stellig moet worden benadrukt.

Tegen deze achtergrond hebben we in 2025 ons onderzoek in volle vaart voortgezet om zo met data, trends en analyses verder te bouwen aan een brede kennisbasis onder het cultuurbeleid.

Met de [Cultuurmonitor - Gegevens over ontwikkelingen in het culturele leven](#) ontsluiten we steeds meer data over de culturele sector en voorzien deze van analyses, uitmondend in de jaarrapportage die we in april 2025 hebben gepresenteerd. Via het dashboard worden data op landelijk, maar ook zoveel mogelijk op provinciaal en gemeentelijk niveau toegankelijk gemaakt. In 2025 hebben we onze samenwerking met regio's verder uitgebreid.

Ook in ons onderzoekswerk richten we ons op de wisselwerking tussen cultuur en samenleving. De razendsnelle opkomst van A.I. beïnvloedt werk en inkomen in de sector ingrijpend. We deden er onderzoek naar in [De impact van AI op de culturele sector](#).

In het kader van de Kennisagenda maakten we een start met de Community of Practice over democratisering van cultuur waarmee we recht willen doen aan een breed, meerstemmig cultuurbegrip. Dat laatste gaven we ook vorm via aandacht voor *the culture* en nachtcultuur, zoals in [Boekman #142: The culture](#), de [Cultural Currency Conference 2025](#) en [Verkenning #49: Nachtcultuur in gemeentelijk beleid](#).

Over de volle breedte verzamelden we ook in 2025 weer relevante literatuur op het gebied van cultuurbeleid. Onze [Kennisbank](#) werd uitgebreid met 2187 titels.

Last but not least: we verbinden ons als kenniscentrum expliciet met jonge kunstenaars, onderzoekers en beleidsmakers. Zij worden nadrukkelijk betrokken: via de podcast en bij onze in-house programming, zoals het Makersontbijt voorafgaand aan het Paradiisodebat. In 2026 werken we dit verder uit via activiteiten zoals de [GenZ Conferentie: De kunsten, instituten, beleid en GenZ](#).

Het engagement, de creativiteit en het enthousiasme waarmee juist jongeren deze uitdagende tijd tegemoet treden, motiveert ons des te meer om – zoals verwoord in [Kennis van waarde](#) – in de komende jaren mee te bouwen aan een toekomstbestendige sector die pal staat voor artistieke vrijheid. En borg blijft staan voor gelijkwaardigheid en

meerstemmigheid van kennis en perspectieven.

Jan Jaap Knol,
directeur-bestuurder Boekmanstichting

Zo werkten we aan onze ambities

CULTUURMONITOR

Als kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid volgt de Boekmanstichting ontwikkelingen in het culturele landschap in Nederland en daarbuiten. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de verbinding tussen cultuur en samenleving. Met onderzoek, data, trends en analyses bouwen we verder aan een brede kennisbasis voor het cultuurbeleid.

De [Cultuurmonitor](#) is het online platform waarmee de Boekmanstichting ontwikkelingen in het culturele leven zichtbaar maakt. De monitor bestaat uit domein- en themapagina's, een [jaarlijkse rapportage](#) en een dashboard met data op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau.

In 2025 werkten we verder aan de ontwikkeling van de Cultuurmonitor.

Daarbij lag de focus op vier pijlers:

- harmonisatie van datastromen;
- uitbreiding van de dataverzameling;
- verbreding van de reikwijdte;
- en doorontwikkeling en evaluatie van het dashboard.

We breidden de samenwerking met regio's verder uit. De landelijke Cultuurmonitor en de monitoren van [Noord-Brabant](#) en [Gelderland](#) zijn inmiddels volledig met elkaar verbonden.

ONDERZOEK IN OPDRACHT

De Boekmanstichting doet als onafhankelijk kenniscentrum doorlopend onderzoek naar trends en ontwikkelingen in de cultuursector en het cultuurbeleid.

In 2025 verrichtten we onderzoek naar uiteenlopende onderwerpen binnen de culturele sector. Samen met het Mulier Instituut publiceerden we het [onderzoek naar participatie in sport en cultuur](#), gebaseerd op data uit de *Vrijetijdsomnibus (VTO) 2022*. Daarnaast analyseerden we de resultaten van de [Vrijetijdsomnibus 2024](#), waarmee ontwikkelingen in cultuurparticipatie sinds 2012 inzichtelijk worden gemaakt.

Ook deden we onderzoek naar actuele ontwikkelingen binnen de culturele sector, waaronder *the culture*, nachtcultuur, artistieke vrijheid, democratisering van cultuur en de toekomst van het vak van literair vertaler.

In december verscheen het onderzoek [De impact van generatieve AI op werk en inkomen in de culturele en creatieve sector](#). Voor dit onderzoek analyseerden we de resultaten van een online enquête onder 713 respondenten uit de culturele en creatieve sector.

Ook publiceerden we het onderzoek [Duurzaamheid in de culturele sector](#), gebaseerd op een enquête onder 680 culturele organisaties in het kader van de BIS-aanvragen 2025-2028.

Daarnaast werkten we aan de al genoemde regionale monitoren voor [Noord-Brabant](#) en [Gelderland](#) en startten we met het verzamelen en ontsluiten van data over cultuurbeleid en de culturele sector in het [Caribisch deel van het Koninkrijk](#).

KENNISAGENDA

Met de [Kennisagenda](#) werkt de Boekmanstichting aan een thematische, meerjarige onderzoeksagenda voor de culturele en creatieve sector. De kennisagenda signaleert kennishiaten en sectorbrede vraagstukken, ontwikkelt manieren om deze kennis verder aan te vullen en stimuleert kennisdeling en samenwerking tussen onderzoek, beleid en culturele praktijk.

De kennisagenda richt zich op zowel structurele thema's als actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Binnen de structurele thema's ligt de focus op beroepspraktijk, participatie, infrastructuur en geldstromen. Daarnaast werken we aan beleidsthema's zoals de waarde van cultuur, toegang tot cultuur en de toekomst van cultuur. Verderop lichten we deze thema's uitgebreider toe in het hoofdstuk *Thema's*.

In 2025 werkten we verder met [Communities of Practice](#): werkverbanden waarin onderzoekers, beleidsmakers en makers gezamenlijk kennisvragen formuleren en ervaringen uitwisselen. Zo organiseerden we een *Community of Practice* rond de [arbeidsmarktpositie van zzp'ers](#) en startten we een tweede traject rond [democratisering van cultuur](#).

De resultaten van de *Community of Practice* over de arbeidsmarktpositie van zzp'ers werden in samenwerking met Platform ACCT gedeeld via een serie van [drie podcasts](#).

TIJDSCHRIFT BOEKMAN

Met het tijdschrift *Boekman* informeren we lezers over trends en ontwikkelingen in de culturele sector en het cultuurbeleid.

Het voorjaarsnummer van *Boekman* (#142) stond in het teken van *The Culture*. Aanleiding vormde het rapport *On(ver)vangbaar: de innovatieve kracht van the culture* van de Nederlandse UNESCO Commissie. In het nummer werd ingegaan op de betekenis van *the culture* en de positie ervan binnen de kunst- en cultuursector.

Boekman #143 was gewijd aan *kunstmatige intelligentie en de invloed van AI op de culturele sector*. Daarbij stonden vragen centraal over creativiteit, technologie en de invloed van algoritmes op kunst en cultuur.

Het najaarsnummer *Boekman* #144 sloot aan op de onderzoeksconferentie *Cultuur als probleemoplosser?* en verkende de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke vraagstukken, evenals de verhouding tussen maatschappelijke impact, professionele autonomie en artistieke vrijheid. Het laatste nummer van 2025, *Boekman* #145 *Artistieke vrijheid onder druk*, ging in op de toenemende zorgen over artistieke vrijheid in Nederland. Polarisation, maatschappelijke spanningen en veiligheidsincidenten binnen de culturele sector vormden daarbij belangrijke thema's.

Ook in 2025 werden de omslagen van het tijdschrift ontworpen door illustratoren. Daarmee zetten we de lijn voort om ruimte te bieden aan meerstemmigheid en representatie. Achtereenvolgens maakten Serana Angelista, Charlotte Brugge, Hedy Tjin en Noma Bar de omslagen voor de verschillende edities van *Boekman*.

Daarnaast kwam *de adviesraad van het tijdschrift* twee keer bijeen om de redactie van input te voorzien. Op basis daarvan werden de thema's voor de jaargang 2025 bepaald.

BOEKMAN EXTRA

In 2025 verschijnen twee edities van *Boekman Extra* (Verkenning), waarin informatiespecialist en redacteur Jack van der Leden actuele thema's belicht vanuit de Kennisbank van de Boekmanstichting.

In april verscheen [*Verkenning #48 Hiphopcultuur in Nederland*](#). De publicatie gaat in op de ontwikkeling van hiphopcultuur in Nederland en de verhouding tot het cultuurbestel, onderwijs, talentontwikkeling en cultuurbeleid.

[*Verkenning #49 Nachtcultuur in gemeentelijk beleid*](#) richtte zich op de groeiende aandacht voor nachtcultuur binnen gemeentelijk cultuurbeleid. Daarbij werd gekeken naar de betekenis van nachtcultuur voor steden en hun bewoners en de manier waarop gemeenten hier beleid op ontwikkelen.

BIJEENKOMSTEN

In 2025 organiseerde de Boekmanstichting diverse bijeenkomsten, conferenties en netwerkactiviteiten rond actuele ontwikkelingen in de culturele sector. Aan het begin van het jaar organiseerden we samen met Rainbow Creator, Fonds voor Cultuurparticipatie en Impact Centre Erasmus de [Impact Tiendaagse voor de Kunst, Cultuur en Creatieve Sector](#). De tiendaagse werd afgesloten met de conferentie [Visie op Impact](#) in het Bijlmerparktheater, waar bestuurders, beleidsmakers, financiers en makers met elkaar in gesprek gingen over de maatschappelijke impact van cultuur.

Op 13 februari organiseerden we samen met *De Buren in Brussel* [AI en de toekomst van schrijvers en vertalers](#). Tijdens deze bijeenkomst stonden de gevolgen van kunstmatige intelligentie voor het werk van schrijvers en vertalers centraal.

Op 17 april organiseerden we samen met de Landelijke Werkgroep Cultuurbeleid en de Erasmus Universiteit Rotterdam de onderzoeksconferentie [Cultuur als probleemoplosser?](#) in Theater Zuidplein. Tijdens de conferentie vonden presentaties en gesprekken plaats over de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke vraagstukken en de verhouding tussen maatschappelijke impact en artistieke vrijheid.

Ook organiseerden we verschillende bijeenkomsten rond *the culture* en nachtcultuur. Zo vond in april de presentatie plaats van *Boekman #142 The Culture*. Samen met VibeLab en Podiumkunst.net organiseerden we bijeenkomsten rondom nachtcultuur en het rapport [Nachtarchieven](#), waaronder een bijeenkomst tijdens ADE.

In november vond in Rotterdam de derde editie van de [Cultural Currency Conference](#) plaats, gecureerd door The Niteshop en georganiseerd in samenwerking met UNESCO Nederland, het VSBfonds en de Boekmanstichting. Tijdens de conferentie organiseerden we een workshop over onderzoek naar *the culture*.

Daarnaast organiseerden we bijeenkomsten over artistieke vrijheid en cultuurbeleid, waaronder het [Makersontbijt](#) voorafgaand aan het Paradisodebat, de presentatie van [Boekman #144 Cultuur als probleemoplosser?](#) en de presentatie van *In perspectief*, een bundel beschouwingen van Erik Akkermans over cultuurbeleid in Nederland.

Het jaar werd afgesloten met het *Living+ Diner*, waarin makers, onderzoekers en professionals uit de zorg- en cultuursector met elkaar in gesprek gingen over de relatie tussen kunst, zorg en de toekomst van leven met hiv.

PODCAST AGENDAPUNT

Met de podcast [Agendapunt](#) brengt de Boekmanstichting makers, onderzoekers en beleidsmakers met elkaar in gesprek over actuele thema's binnen kunst, cultuur en beleid.

In 2025 verschenen zeven nieuwe afleveringen. Twee afleveringen werden gemaakt in het kader van de *Impact Tiendaagse Kunst & Cultuur*:

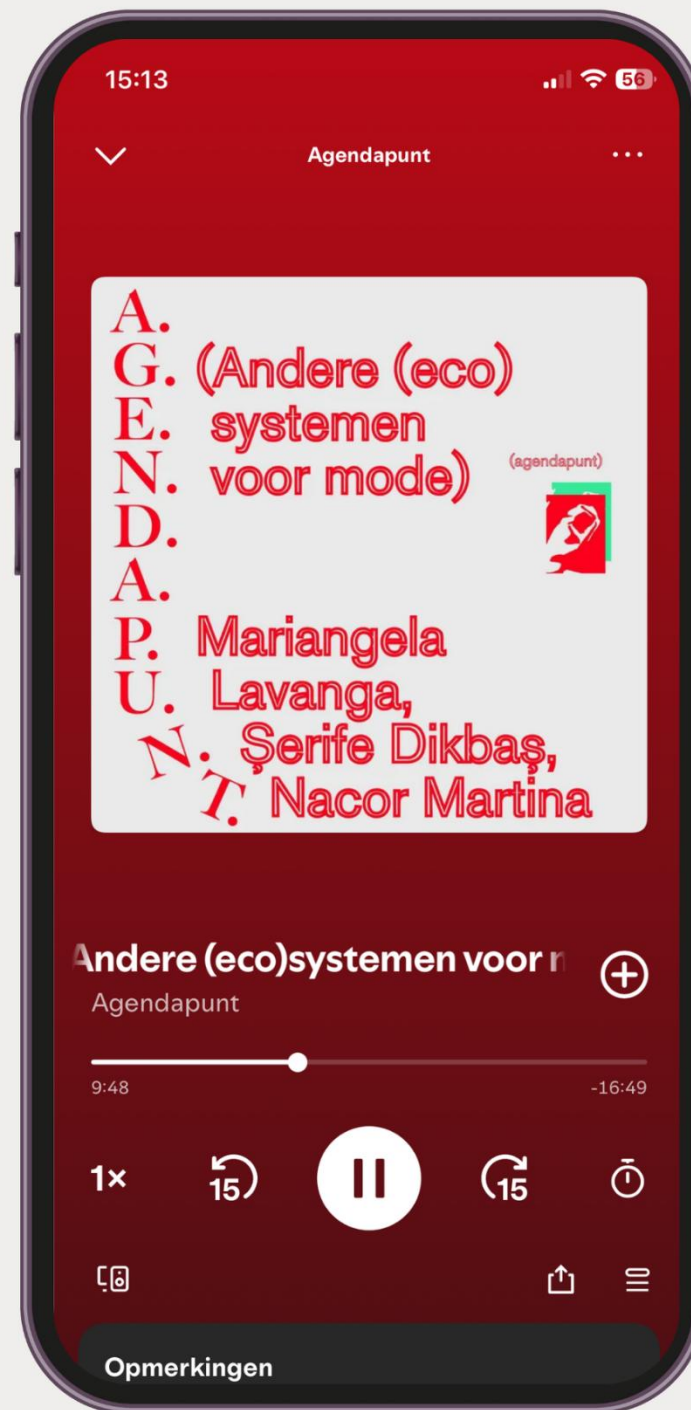
- [Impactgericht werken](#)
- [Impact en financiering](#)

Daarnaast verscheen de tweedelige special *Seeing Like A Fund*, een samenwerking met het Prins Claus Fonds naar aanleiding van het evenement *Internationalisation(s)*:

- [Special Seeing Like A Fund, presentatie, deel 1](#)
- [Special Seeing Like A Fund, presentatie, deel 2](#)

Ook verscheen de driedelige serie *Cultuur als probleemoplosser?*:

- [Community theater: Samen in zorg](#)
- [Gabber als sociaal weefsel](#)
- [Andere \(eco\)systemen voor mode](#)

KENNISBANK

De [Kennisbank](#) van de Boekmanstichting biedt toegang tot een uitgebreide collectie publicaties over kunst, cultuur en beleid. In onze collectie ligt de focus op uiteenlopende culturele aspecten, zoals het cultuurbestel, de beroepspraktijk, artistieke vrijheid, de infrastructuur en duurzaamheid van de sector. De Kennisbank biedt een breed scala aan informatie, waaronder wet- en regelgeving, adviezen, onderzoeken, analyses en beschouwingen, zowel historisch als actueel. De verzameling is nationaal als internationaal uniek.

In 2025 werd de collectie uitgebreid met 2.187 titels, waarmee het totaal uitkomt op ruim 93.000 publicaties.

Met ingang van 2025 worden ook relevante podcasts op het gebied van cultuurbeleid opgenomen in de Kennisbank. Daarnaast leverden de informatiespecialisten van de Kennisbank bijdragen aan onderzoeken van de Boekmanstichting door advisering over bronnen en het verzorgen van literatuurlijsten.

Ook werden interessante nieuwe publicaties uitgelicht in de [maandelijkse nieuwsbrief](#) van de Boekmanstichting.

A woman with dark dreadlocks, wearing a teal button-down shirt, is smiling and looking towards a man. The man, seen from the side, has a beard and is wearing a dark blue shirt. They are in a room with bookshelves filled with books. A red sign with yellow text "90 over 80" is visible on the left. A glass jar sits on a shelf above the woman.

Zo werkten we aan onze thema's

THEMA'S

Met onderzoek, publicaties, bijeenkomsten en programmering werkte de Boekmanstichting in 2025 aan verschillende thema's binnen kunst, cultuur en beleid. Daarbij hadden we nadrukkelijk oog voor de verbinding tussen cultuur en samenleving en voor ontwikkelingen die van invloed zijn op de culturele sector.

Binnen de Kennisagenda staan drie overkoepelende thema's centraal:

- de waarde van cultuur;
- de toegang tot cultuur;
- de toekomst van cultuur.

DE WAARDE VAN CULTUUR

Binnen het thema de waarde van cultuur onderzochten we in 2025 de rol van kunst en cultuur in relatie tot maatschappelijke vraagstukken. Daarbij was aandacht voor onderwerpen als artistieke vrijheid, democratisering van cultuur en de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke vraagstukken.

De [Impact Tiendaagse voor de Kunst, Cultuur en Creatieve Sector](#) en de conferentie [Visie op Impact](#) stonden in het teken van de impact van cultuur op de samenleving. Met de onderzoeksconferentie [Cultuur als probleemoplosser?](#) zetten we het gesprek voort over de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke opgaven en de verhouding tussen maatschappelijke impact, professionele autonomie en artistieke vrijheid.

Ook binnen het tijdschrift Boekman kregen deze thema's nadrukkelijk aandacht. Zo stond [Boekman #144 Cultuur als probleemoplosser?](#) in het teken van de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke vraagstukken en verscheen met [Boekman #145 Artistieke vrijheid onder druk](#) een nummer over de positie van artistieke vrijheid in Nederland.

DE TOEGANG TOT CULTUUR

Binnen het thema toegang tot cultuur werkten we aan onderwerpen als diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid, spreiding en een breed cultuurbegrip.

Dat gaven we onder meer vorm via aandacht voor *the culture* en nachtcultuur, zoals in [Boekman #142 The Culture](#), de [Cultural Currency Conference 2025](#) en [Verkenning #49 Nachtcultuur in gemeentelijk beleid](#).

Daarnaast analyseerden we binnen de [Vrijetijdsomnibus \(VTO\) 2024](#) verschillen in cultuurparticipatie tussen bevolkingsgroepen. Uit het onderzoek blijkt dat deelname aan cultuur duidelijk verschilt naar leeftijd, opleiding en huishoudinkomen.

DE TOEKOMST VAN CULTUUR

Binnen het thema de toekomst van cultuur besteedden we aandacht aan digitale innovatie en transformatie en aan duurzaamheid binnen de culturele sector.

De razendsnelle opkomst van AI beïnvloedt werk en inkomen in de sector ingrijpend. Op 17 december verscheen het onderzoek [De impact van generatieve AI op werk en inkomen in de culturele en creatieve sector](#). Voor dit onderzoek analyseerden we de resultaten van een online enquête onder 713 respondenten uit de culturele en creatieve sector.

Ook publiceerden we het onderzoek [Duurzaamheid in de culturele sector](#), gebaseerd op een enquête onder 680 culturele organisaties in het kader van de BIS-aanvragen 2025-2028. Uit de analyse blijkt dat de culturele sector een groeiende ambitie heeft om te verduurzamen, maar dat veel organisaties worstelen met het omzetten van intenties in concrete maatregelen.

Deze thema's kregen daarnaast aandacht in [Boekman #143](#), dat in het teken stond van kunstmatige intelligentie en de invloed van AI op de culturele sector. Ook binnen de Cultuurmonitor en verschillende bijeenkomsten en onderzoeksactiviteiten van de Boekmanstichting werd aandacht besteed aan digitale ontwikkelingen en duurzaamheid.

BOEKMANSTICHTING IN CIJFERS

		2024	2025
ORGANISATIE	Aantal medewerkers (in fte)	14,41	14,68
	Inkomsten	€ 1.986.074	€ 2.169.927
	Uitgaven	€ 1.878.551	€ 2.153.837
ACTIVITEITEN	Aantal edities van <i>Boekman</i> en <i>Boekman Extra</i>	8	6
	Aantal afleveringen van de podcast <i>Agendapunt + specials</i>	4	7
	Aantal afgeronde onderzoeken in opdracht	5	4
	Aantal openbaar toegankelijke (online) activiteiten	8	12
	Aantal netwerkbijeenkomsten op uitnodiging	10	16
KENNISBANK	Aantal titels in collectie	91.005	93.192
	Aantal nieuwe aanwinsten	1.956	2.187
COMMUNICATIE	Aantal publicaties in de media	24	46
	Aantal bezoeken aan de websites boekman.nl en cultuurmonitor.nl	104.169	103.047
	Aantal ontvangers maandelijkse nieuwsbrief	4.980	5.031
	Aantal volgers op LinkedIn	6.465	7.779
	Aantal volgers op Facebook	2.251	Geen actieve bijdragen meer
	Aantal volgers op Instagram	1.186	1.641

COLOFON EN VERANTWOORDING

OVER DE BOEKMANSTICHTING

De Boekmanstichting is het onafhankelijke kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid in Nederland. We verzamelen, analyseren en verspreiden informatie en kennis en dragen zo bij aan de informatiebasis onder het cultuurbeleid. Met onderzoek, trendanalyses, publicaties en activiteiten informeren én inspireren we kunstenaars, onderzoekers, beleidsmakers en bestuurders over ontwikkelingen in het culturele veld. Zo maken we de culturele sector sterker en verbreden we het draagvlak voor kunst en cultuur.

www.boekman.nl

© Amsterdam, juni 2026

VERANTWOORDING BEELD

- Omslag: Ebru Aydin
- Pagina 4: Emilie van Heydoorn door LizOlyslager-LA-ISLA-BONITA-DeventerMimik-6
- Pagina 7: Jamaine Festen
- Pagina 8: Fadi Nadrous
- Pagina 9: Marijne Tesser
- Pagina 12: Le Guess Who? in KABUL à GoGo, Utrecht, 2024. Fotografie: 36framez
- Pagina 13: Almicheal Fraay
- Pagina 14: Nuran Bozkurt
- Pagina 15: Jamaine Festen
- Pagina 16: Almicheal Fraay
- Pagina 17: Ebru Aydin
- Pagina 18: Maikel Jay
- Pagina 19: Nuran Bozkurt

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid